

בפרשת וישלח, יעקב אבינו חוזר לארץ כנען. בדרך שרו של עשיו מנסה לפגוע בו פיזית ורוחנית. יעקב יוצא מהאירוע כשהוא צולע על כף ירכו. בהמשך, לאחר הפגישה עם עשיו, כאשר בא לשכם יעקב זכה ונתרפא ולא רק שנתרפא אלא זכה להיות שלם בכל:

חז"ל דרשו את הפסוק (בראשית ל"ג י"ח) "ויבוא יעקב שלם עיר שכם...ויחן את פני העיר" והסבירו שיעקב הגיע לשלמות בכל התחומים: בגופו, ממונו ותורתו. הוא הבין שזכה לנס גדול וכאת הכרת טובה על כך דאג להיטיב עם מקומו ולהוסיף חן ע"י שתיקן להם מטבע שווקים ומרחצאות.

דורות לאחר מכן, למד רבי שמעון בר יוחאי מיעקב. כאשר יצא מהמערה והגזרה שריחפה מעל ראשו התבטלה, החליט לעשות תיקון לטובת מקומו - טיהר את טבריה ובכך איפשר לכהנים המוזהרים על טומאה למת לשמור על טהרה.

הרב קוק זצ"ל מסביר ב"עין איה" שכשמזדמן לאדם נס משמעותי של הצלה גדולה יש לראות בזה דבר גדול המחייב אותו לפעול לטובת הכלל.

ולכן כנגד שלמותו בממון תיקן להם יעקב מטבע, כנגד שלמות בגופו תיקן להם שווקים, וכנגד שלמותו בתורה תיקן מרחצאות המאפשרים נקיין וטהרה.

יעקב זכה לשלמות בכל התחומים האלו, כדי ללמד אותנו שהגוף הרוח והממון משלימים זה את זה, מחזקים ומסייעים האחד לחברו. גם השווקים, המטבע והמרחצאות אותם תיקן מלמדים שכל אדם יכול להיעזר בחברו ולהסתייע מכוחו ולא לראות בו כמי שמיצר ודוחק את רגליו דבר הגורם לכך שמגיעים לקנאה ושנאה. המבט הנקי והטהור מושג מניקיין הגוף והנפש ואז ההתחברות והמסחר המשותף מוליד אהבה ואחוה.

יעקב מתקן את כל אלו דווקא בשכם, כי צפה ברוח קדשו ששם עתידה להתרחש חלוקת מלכות בית דוד. מאיסת מלכות בית דוד נובעת מחסרון אמונה ביכולתו של מלך, העוסק בתורה וחכמה, להצליח בהנהגת המלכות מאחר והעולם חושב כי מלך שהוא רוחני לא יכול לעסוק גם בדברים חומריים וגשמיים כאשר כל כולו עסוק ברוח וחכמה. לכן דווקא יעקב ה"איש תם יושב אהלים", כמו גם רשב"י, מתקנים תיקונים חומריים, ומוכיחים שזה אפשרי וראוי.

בימים אלו כאשר אנו נגררים למערכת בחירות שלישית בתוך שנה אחת, יש חשיבות עצומה ליכולת לחבר בין הרוח לחומר, בין השקועים בעולמות של תורה לבין העוסקים בבניה ויצירה. בתפילה שנזכה לראות כולם מתאחדים סביב המחבר והמשותף ויוצרים את הגשר בין הגישות והשיטות השונות אזי נתברך כולנו.

יש להוסיף שחז"ל דרשו את הפסוק הנ"ל "ויחן את פני העיר" גם כמלמד שיעקב הגיע למקום בער"ש ותיקן ערובי תחומין, דבר המגדיל את תחום העיר ומתיר יציאה בשבת. חז"ל למדונו שהמענג את השבת זוכה לנחלה בלי מיצרים כיעקב שנאמר בו "ופרצת".

נזכה לחבר את העם לקדושת השבת, לנועם השבת, נזכה כולם להתענג עליה ואז תהיה לכולם סיבה לקרוב והתחברות, "איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק".

שבת שלום ומבורך

שוש נגר